

LA UN AN DE ACTIVITATE

Școlile profesionale din Republica Moldova se află în procesul unor mari și necesare schimbări. În acest context ele sînt nevoite să răspundă diverselor provocări, să facă față multiplelor probleme și dificultăți cauzate de blocajele economice. Confruntîndu-se cu exigențele reformei educaționale, celei tehnologice și sociale, școlile profesionale încearcă abordări noi și originale. Mai mult decît atât, schimbările intervenite solicită școlilor să genereze venituri proprii, să coopereze cu agenți economici, să obțină prin diverse proiecte echipamente moderne, să găsească modalități de instruire continuă.

De asemenea, o sarcină a școlilor constă și în găsirea locurilor de muncă pentru absolvenții școlii, inclusiv pentru persoanele în căutarea unui loc de muncă. Pentru aceștia din urmă e nevoie ca prin intermediul agențiilor de resort, să fie atrase astfel de persoane și companii, iar procesul de recalificare trebuie să fie ajustat la nevoile profesionale ale lor.

Un factor esențial în procesul de racordare a activității școlilor profesionale la cerințele agenților economici și a pieții muncii constă în dezvoltarea însăși a instituției. Aceasta presupune formarea profesională continuă a personalului didactic, pregătirea unor cadre calificate și competitive în persoana absolvenților școlii, deschiderea tot mai activă la necesitățile de profesionalizare a populației tinere – toate acestea fiind bazate pe programe flexibile de instruire și prezența în atelierele școlilor a echipamentului modern.

Pregătirea cadrelor calificate și integrarea lor în cîmpul muncii este un imperativ al timpului. În acest sens, progresul tehnico-științific impune propriile cerințe. Angajatorul, la rîndul său, pune tot mai mult accent pe abilitățile și competențele angajatului. Care sînt competențele-cheie sau abilitățile practice pe care trebuie să le posede absolventul școlii profesionale? Poate oare el face față întregii game de sarcini și responsabilități?

Pentru a contribui la formarea unui absolvent competent al școlii profesionale, Fundația **Servicii de Dezvoltare din Liechtenstein (LED)** a decis să

se implice în acest domeniu, sprijinind învățămîntul tehnic profesional din republică.

Astfel, la finele anului 2007 LED, în parteneriat cu Ministerul Educației și Tineretului din Republica Moldova lansează proiectul „**Consolidarea Sistemului de Educație Profesională Tehnică în Moldova**” (CONSEPT), care are ca scop elaborarea unui sistem flexibil și bine ajustat la solicitările pieței muncii, în vederea susținerii și integrării profesionale a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Proiectul susține școlile profesionale în elaborarea și implementarea unui sistem de instruire de scurtă durată de calitate, care să corespundă nevoilor sectorului de producție. Căile de realizare ale proiectului sînt bazate pe trei obiective majore: dezvoltarea organizațională a instituției, dezvoltarea de personal și asigurarea cu echipamente a acestora.

Scopul componentei **DEZVOLTARE ORGANIZAȚIONALĂ** constă în dezvoltarea capacităților/competențelor școlilor, prin oferirea unui suport profesional echipei manageriale, inclusiv asistarea și monitorizarea fiecărei școli în elaborarea unui plan funcțional de dezvoltare și oferirea serviciilor de consultanță și expertiză în domeniul organizațional. În urma realizării acestei componente, fiecare școală din proiect va avea o strategie clară de dezvoltare.

Anul 2008 a dat startul pentru realizarea acestui obiectiv, pornind de la analiza și evaluarea necesităților de instruire ale personalului, analiza contingentului de elevi, capacităților organizaționale și a condițiilor existente în școli, nivelul de dotare tehnică a atelierelor școlare și, nu în ultimul rînd, depistarea problemelor specifice, cu care se confruntă școala.

În cadrul activităților, au fost utilizate diverse metode de identificare a nevoilor (observarea, discuția, chestionarea etc.) Printre cele mai relevante acțiuni remarcăm: discuțiile cu administrația școlii, cu colectivul pedagogic și de maiștri; interviuri și focus-grup-uri cu elevii; discuții cu autoritățile publice locale, cu reprezentanți ai Oficiului Forței de Muncă din localitatea respectivă. De asemenea, s-a efectuat analiza infrastructurii instituțiilor: cabinetele, laboratoarele și atelierile de instruire. Pentru colectarea informației depline au mai fost aplicate chestionare vizavi de nevoile școlii și cele de formare profesională a cadrelor didactice, sondaje de opinii etc.

Informația primară, obținută în rezultatul analizei de nevoi, a stat la baza elaborării suporturilor de curs la subiectul *Management Educațional* și cel necesar pentru subiectul *Elaborarea Planului de Dezvoltare a Școlii (PDS)*. Aceste subiecte au întrunit în formare echipele manageriale ale școlilor-partenere.

Prima activitate de formare cu tematica *Managementul educațional*, a avut ca scop eficientizarea activității manageriale a celor 4 școli din proiect (ȘP Florești, ȘP Marculești, ȘP nr. 1 Cupcini și ȘM nr.17 Glodeni). Printre subiectele abordate în cadrul acestui program se înscriu: managementul schimbării, managementul general versus managementul educațional, funcțiile și rolurile manageriale, aspectele teoretice și aplicative ale marketingului, managementul participativ și situațional, managementul timpului etc. De asemenea, s-a acordat o mare atenție și subiectelor de comunicare eficientă, de eficiența personală, de motivare a angajaților și, desigur, procesului decizional în școală.

Această primă activitate de formare a fost urmată de 2 module de instruire la subiectul *Elaborarea planului de dezvoltare a școlii*. În cadrul acestei activități, participanții au fost familiarizați cu necesitatea și utilitatea elaborării și implementării unui plan de dezvoltare funcțional și viabil. Managerii au identificat factorii determinanți ai consolidării capacității vitale a organizației, au actualizat cunoștințele vizavi de componentele planului de dezvoltare a unității școlare, structura logică a proiectului, au reflectat asupra punctelor forte și ale eventualelor riscuri vizavi de implementarea PDS.

De asemenea, în cadrul acestui stagiu, managerii și-au dezvoltat abilitățile de elaborare și structurare a unui proiect de dezvoltare în funcție de context școlii: au formulat misiunea și viziunea acesteia, au efectuat analizele SWOT și PEST, au identificat și au priorizat problemele existente în școală, pe care o administrează, au formulat obiectivele planului de dezvoltare a școlii. Pe parcursul anului s-au desfășurat activități de coaching / consultanță și sprijin pe teren cu scopul de a contribui la optimizarea *Planurilor de Dezvoltare a Școlii*. Elaborarea cu succes a PDS a fost realizată în cadrul unor activități organizate de echipele manageriale în propriile instituții. Acest fapt a contribuit, de asemenea, la sporirea gradului de coeziune al grupului și la consolidarea spiritului de echipă. Membrii grupului de lucru din cele 4 instituții-pilot au demonstrat interes și implicare activă, perseverență și insistență în elaborarea cu succes a Planurilor.

Partener în implementarea acestui obiectiv este Centrul Educațional PRO DIDACTICA.

O următoare componentă importantă a proiectului este inclusă în obiectivul **DEZVOLTARE DE PERSONAL**, care este realizat în parteneriat cu Centrul de Formare Continuă a Cadrelor a Universității Tehnice a Moldovei.

Întru realizarea acestui obiectiv circa 36 de profesori și maiștri din școlile-partenere incluse în proiect, și 12 profesori și maiștri din alte școli, au beneficiat de activități de formare și coaching, care au vizat *Dezvoltarea Abilităților de Instruire* a acestora. Aceste activități de formare au avut ca subiect *Metodologia Învățării Centrată pe Persoană*. Pe lângă aceasta, s-a pus un mare accent pe conștientizarea promovării schimbărilor, pe

centrarea în cadrul procesului didactic a instruirii pe elev, pe procesul de învățare prin cooperare, pe aplicarea strategiilor interactive etc. De asemenea, formabililor li s-au predat aspecte de management la nivelul clasei, aspecte de evaluare și autoevaluare în activitatea didactică, motivarea elevilor pentru învățare. Toate aceste elemente sînt componente ale instruirii de calitate și asigură formarea unor muncitori calificați pentru economia națională. Astfel, după absolvire tînărul va fi apt de a se angaja în cîmpul muncii, dînd dovadă de competențe și de standarde profesionale înalte.

Profesorii au remarcat achiziționarea diverselor cunoștințe și abilități necesare în procesul instruirii centrate pe elev, fapt care le permite să-și asume rolul de facilitator al învățării și de monitor al elevilor în învățarea pe plan individual. Caracteristicile fundamentale ale învățării centrate pe elev promovează ideea, ca elevilor trebuie să li se ofere un control sporit asupra învățării prin asumarea propriei responsabilități cu privire la ceea ce se învață, modul cum învață și de ce, și momentul cînd învață. Formabilii subliniază, de asemenea, importanța subiectului *autoevaluarea cadrelor didactice*, precum și *practica reflecției*, cu scopul de a înlesni dezvoltarea profesională continuă a acestora.

În acest context, merită de menționat contribuția Dlui Dr. Rudolf Batliner, expert internațional, Secretar General al Fundației *Servicii de Dezvoltare din Liechtenstein* și Dna Usha Bandhari, Formator superior la *Institutul de Instruire pentru Formare Tehnică* din Nepal, formatori în cadrul Proiectului CONSEPT, mentorii și facilitatorii a doua module.

PROCURAREA ECHIPAMENTULUI este al treilea obiectiv de bază ale proiectului CONSEPT.

Scopul procurării echipamentelor moderne de către aceste școli urmărește îmbunătățirea condițiilor de lucru în atelierelor școlare întru optimizarea desfășurării activităților / orelor practice. Această componentă este una foarte

importantă în procesul de predare-învățare-evaluare. Pentru școlile profesionale ea contribuie în cea mai mare măsură la dezvoltarea abilităților profesionale ale elevilor, pregătind, astfel, muncitori calificați care vor face față cerințelor pieții muncii.

Școlile și-au identificat setul de echipament în funcție de nevoile curente ale școlii, punîndu-se accent pe cele mai solicitate specialități de pe piața muncii în zona respectivă. Aceste 4 școli au procurat echipament pentru așa specialități ca: bucătar, cofetar, lăcătuș-auto, electrogazosudor, tencuitor, tîmplar, cusător, placator, pietrar-zidar și frizer, operator la calculatoare electronice, echipament pentru cabinetul metodic, precum și literatură metodică.

Este de menționat faptul, că în anul 2008 școlile au beneficiat de echipamente în valoare de:

552.671,32 MDL, ȘPT Cupcini nr. 1;

555.340,81 MDL, ȘPT Florești;

386.549,72 MDL, ȘPT Mărculești;

299.251, 50 MDL, ȘM nr. 17, Glodeni.

Regulamentul de procurare a echipamentului împreună cu un set de reguli au fost discutate și aprobate de comun acord cu reprezentanții școlior - parteneri.

Toate trei obiective menționate mai sus au stat la baza contractului de colaborare, semnat între LED și fiecare școală din proiect.

Proiectul CONSEPT continuă activitatea cuprinzînd obiectivele sale cu alte școli profesionale din republică : Școala Profesională nr. 1 din Cahul și Școala Profesională nr. 2 din Cahul.

Lilia Sîrcea,

Asistent Proiect CONSEPT